

Bokobran

Razgovori
o kulturi i
umjetnosti
Boke
kotorske

Nevenka Šarčević

Tema kulturne baštine Bokokotorskoga zaljeva multidisciplinarna je i kronološki iznimno široka, a riječ je o području izuzetno zanimljivih kulturnih dodira i stilskih preplitanja. Razgovori sa znanstvenicima i stručnjacima raznih profila nude uvid u razvedenu tematiku i često antologijske vrijednosti arhitekture, skulpture i slikarstva. Arheolozi, konzervatori, ikonografi, barokisti i specijalisti za atribucije, arhivisti, restauratori i, konačno, sami umjetnici djelatni na terenu daju mozaikalnu sliku imponantnoga kulturnog nasljeđa i aktualne djelatnosti. Vrijednost mnogih intervjuja sastoji se u vrlo stručnom predočavanju problematike i često pravoj znanstvenoj interpretaciji najznačajnijih spomenika.

akademik Tonko Maroević, *iz recenzije*

Opsegom, disciplinarnom raznolikošću, brojem sugovornika i probranim temama knjiga Nevenke Šarčević *Bokobran – Razgovori o kulturi i umjetnosti Boke kotorske* vrijedna su dopuna bokeljistici, dakle publicistici koja se bavi, istražuje i tumači Boku kotorsku i njezin specifičan povijesni i kulturni identitet.

akademik Radoslav Tomić, *iz recenzije*

Nevenka Šarčević

BOKOBRAN

Razgovori o kulturi i umjetnosti

Boke kotorske

Recenzenti

akademik TONKO MAROEVIĆ

akademik RADOSLAV TOMIĆ

Oblikovanje

FRANJO KIŠ, ARTRESOR NAKLADA

Lektura i korektura

KARMELA I ZVONIMIR PROSOLI

Kazalo

LINA ŠOJAT

© ArTresor naklada, Zagreb, 2019.

Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, fotokopirati te na bilo koji način pohranjivati ili reproducirati bez pismenog dopuštenja izdavača.

Nevenka Šarčević

Bokobran

Razgovori
o kulturi i
umjetnosti
Boke
kotorske

Urednica

KATARINA HORVAT-LEVAJ

Fotografije

PAOLO MOFARDIN

ARTRESOR NAKLADA

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI

KOTORSKA BISKUPIJA

ZAGREB - KOTOR, 2019.

Sadržaj

Uvod	9
Predgovor (<i>Katarina Horvat-Levaj</i>)	11
Bokeljska tišina za one koji ju još čuju (<i>Nevenka Šarčević</i>)	15
Baština kao predmet interesa svećenika	21
Baština protkana vjerom (<i>Don Robert Tonsati</i>)	25
Dodir evangelizacije i umjetnosti (<i>Don Anton Belan</i>)	37
Boka kotorska u prapovijesti i antici – arheološka baština	45
Arheološka topografija (<i>Marija Buzov</i>)	49
»U Boki je arheološki materijal u sjenci« (<i>Vilma Kovačević</i>)	59
Boka kotorska i Dalmacija u fokusu povijesnih istraživanja	69
Bokelji u Mlecima (<i>Lovorka Čoralić</i>)	73
Velik broj sjajnih i neistraženih tema povijesti Boke (<i>Maja Katušić</i>)	81
Istraživanje povijesnoumjetničke baštine Boke kotorske	85
Srednjovjekovna i renesansna umjetnost Boke kotorske	87
Povijesna Dalmacija i povezanosti Kotora i Zadra (<i>Pavušić Vežić</i>)	91

Značenje termina <i>starohrvatska</i> umjetnost i kotorsko srednjovjekovno zlatarstvo (<i>Nikola Jakšić</i>)	113
Ranosrednjovjekovna skulptura na tlu Boke kotorske (<i>Meri Zornija</i>)	135
O arhitekturi crkava propovjedničkih redova u jadranskoj Hrvatskoj (<i>Igor Fisković</i>)	147
Bokeljsko slikarstvo 15. stoljeća i autor ikone Gospe od Škrpjela (<i>Ivana Prijatelj Pavičić</i>)	153
Barokna arhitektura Boke kotorske	167
Bokokotorski barok između Venecije i Dubrovnika (<i>Katarina Horvat-Levaj</i>)	171
Bogorodična crkva na Prčanju (<i>Don Robert Tonsati</i>)	185
Arhitektonska obilježja barokne crkve na Prčanju (<i>Katarina Horvat-Levaj</i>)	199
Crkva sv. Eustahija u Dobroti (<i>Don Pavao Medač</i>)	205
Kiparski i slikarski dometi bokokotorskog baroka	217
Barokna skulptura i slikarstvo Boke (<i>Radoslav Tomić</i>)	221
Nijemi propovjednik Boke kotorske – barokni slikar Tripo Kokolja (<i>Nevenka Šarčević</i>)	245
Perspektiva Boke kotorske kao Bogorodičina vrta na zemlji (<i>Saša Brajović</i>)	253
Barokni relikvijari Boke kotorske (<i>Milena Ulčar</i>)	263
Bokokotorske fortifikacije	275
Odluke, graditelji i tipovi fortifikacijske arhitekture – na primjeru Boke kotorske (<i>Andrej Žmegač</i>)	277
Istraženost i zaštićenost bokokotorskih fortifikacija (<i>Ilija Lalošević</i>)	291
Moderna i suvremena umjetnost u Boki kotorskoj	303
Jadran nas veže i spaja (<i>Tomko Maroević</i>)	309
Murtić u kontekstu hrvatske suvremene likovne umjetnosti (<i>Sandra Križić Roban</i>)	327
Andrija Maurović – otac hrvatskog stripa (<i>Ive Šimat Banov</i>)	333

Meštrovićeve skulpture na Prčanju – znakovi koji povezuju (<i>Barbara Vujanović</i>)	337
O kiparstvu nakon pedesetih u Hrvatskoj i Boki kotorskoj (<i>Ive Šimat Banov</i>)	343
Ulog hrvatskih kipara u Boki kotorskoj nakon pedesetih godina – Radauš, Radovani i Lipovac (<i>Nevenka Šarčević</i>)	349
Radauševe skulptura u sakralnom i javnom prostoru Boke (<i>Željka Čorak</i>)	359
Kovačićeva medalja <i>Jubilaeum Kotor 809. – 2009.</i> (Sv. Tripun) (<i>Kuzma Kovačić</i>)	363

Zaštita spomenika u Boki kotorskoj

367

Obnova, zaštita i prezentacija baštine Boke (<i>Jasminka Grgurević</i>)	371
Istraživanja i zaštita arhitekture Boke kotorske (<i>Zorica Čubrović</i>)	395
Aktivnosti nevladine udruge »Expeditio« u zaštiti bokokotorske baštine (<i>Aleksandra Kapetanović</i>)	403
Zaštita graditeljskog i prirodnog nasljeđa Boke kotorske (<i>Marija Nikolić</i>)	417
Obnova crkve sv. Tripuna u Morinju i crkvice na Verigama (<i>Zorica Čubrović</i>)	429
Rekonstrukcija crkve sv. Franje u Kotoru – biblioteka Kotorske biskupije (<i>Don Pavao Medač</i>)	439

Literatura

444

Popis emisija

455

Kazalo

462

Nevenka Šarčević

BOKOBRAN

Razgovori o kulturi i umjetnosti Boke kotorske

Izdavači

ARTRESOR NAKLADA

Šulekova 4a, 10000 Zagreb, Hrvatska
tel. +385 1 2335 365, faks +385 1 2335 300
e-mail: kontakt@artresor.hr
www.artresor.hr

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI
Ulica grada Vukovara 68, 10000 Zagreb, Hrvatska

Suizdavač

KOTORSKA BISKUPIJA

Trg sv. Tripuna 336, 85330 Kotor, Crna Gora

Za izdavače

SILVA TOMANIĆ KIŠ
KATARINA HORVAT-LEVAJ

Za suizdavača

ROBERT TONSATI

Fotografije

PAOLO MOFARDIN, Institut za povijest umjetnosti

Ostale fotografije

ZORICA ČUBROVIĆ, str. 397, 428, 432, 433, 434; KATARINA HORVAT-LEVAJ, str. 276;
FRANJO KIŠ, str. 30, 288, 416; STEVAN KORDIĆ, str. 107, 162; MERI ZORNIJA, str. 134

Grafička priprema

ARTRESOR NAKLADA

Tisak

TISKARA ZELINA d.d., Sv. Ivan Zelina
studeni 2019.

*Knjiga je objavljena uz novčanu potporu
Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske i
Ministarstva kulture Republike Hrvatske.*

ISBN 978-953-8012-27-3 (ArTresor)

ISBN 978-953-7875-71-8 (IPU)

ISBN 978-9940-9992-0-9 (KB)

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001029105.

NEVENKA ŠARČEVIĆ (1987., Pleternica / Požega) nakon gimnazije u Požegi završava studij povijesti umjetnosti u Zadru i Zagrebu. Potom živi u Tivtu u Boki kotorskoj, gdje radi na otoku Gospe od Škrpjela pred Perastom te uređuje i vodi emisiju *Bokobran* na Radiju Dux. Iz Tivta se vraća u Zagreb, gdje radi kao stručna suradnica-istraživačica u Institutu za povijest umjetnosti. Trenutno je na doktorskom studiju u Zadru i bavi se umjetničkim opusom Zlatka Šulentića. Uz radijski angažman i zanimanje za povijesno-umjetničku baštinu Boke kotorske aktivna je kao kustosica, piše osvрте i likovne kritike za stručne časopise i portale. U kustoskom području, izložbama pripremljenim u Muzeju i galeriji Tivat (2018. i 2019.) u Tivtu, nastojala je u suradnji s ovom institucijom pojedine likovne umjetnike s hrvatske scene predstaviti u Boki kotorskoj, a pri tome umjetnicima približiti Boku. Prati recentnu likovnu scenu i naklonjena je temama umjetnosti 20. stoljeća te umjetnosti Bosne i Hercegovine. Članica je DPUH-a i studijske sekcije ULUPUH-a.

ARTRESOR NAKLADA
INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI
KOTORSKA BISKUPIJA

340 kn / 45 €